

BÖLÜM 7
GEÇ URUK - CEMDET NASR
ESERLERİ VE DÖNEMİN SOSYAL
GELİŞİMLERİ

Büyüyen kentler küçük ordular kaynak ve servet savaşlarına yol açmaya başlamıştır. Bu gelişmenin dönemin tasvir sanatına yansıdığını görebiliyoruz. Bu dönemde kamusal yapı dediğimiz büyük boyutlu binalar mevcuttur.

Tapınak olup olmadıkları tartışılmakla birlikte tapınak olarak diyebileceğimiz özellikler taşımaktadır.

GEÇ URUK/
CEMDET NASR

BU DÖNEMDE HEYKELTRAŞI
ESERLERİNDE ARTIŞ VE
ÇEŞİTLİLİK MEVCUTTUR
ÜSLUP OLARAK GEÇ URUK'UN
GELİŞKİN ÖZELLİKLERİNİ
GÖRÜYORUZ

**URUK
GEÇ URUK-
CEMDET NASR
ÇAĞI**

CEMDET NASR KADIN BAŞI

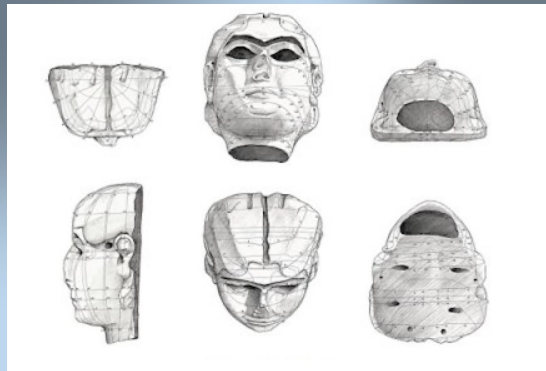
BİR DÜZ YÜZEYE APLİKE EDİLECEK ŞEKİLDE YAPILMIŐTIR SÜMER SANAT-
ININ BAŐLANGIŐ AŞAMASINI SERGİLEYEN EN BAŐARILI ESERLER-
DENDİR GENEL OLARAK BAKTIĐI-
MIZDA TEBESSÜM EDEN BİR KADIN
BAŐIDIR OLASILIKLA TANRIŐAYI
TEMSİL EDER HAFİFİ GÜLÜM-
SEME ÇOK BAŐARILI BİR ŞEKİLDE
VERİLMİŐTİR GELİŞKİN SÜMER
SANATINDA HAREKETSİZ DURGUN
VE HAFİF GÜLÜMSEMEYE SAHİP
KUTSAL KADIN TASVİRLERİNİN
EN ERKEN ÖRNEĞİDİR GÖZ VE
KAŐLAR DAHA SONRA DA GÖRECEĐI-
MİZ GİBİ BİR BAŐKA MADDE İLE DOL-
DURULMAK ÜZERE OYULMUŐTUR
YÜZE FİZYONOMİSİ GERÇEĐE ÇOK YAKIN
OLARAK ŐEKİLLENDİRİLMİŐTİR DOLAYISYLA
CEMDET NASR'IN SONLARINA TARİHLENMESİ
DAHA UYGUNDUR

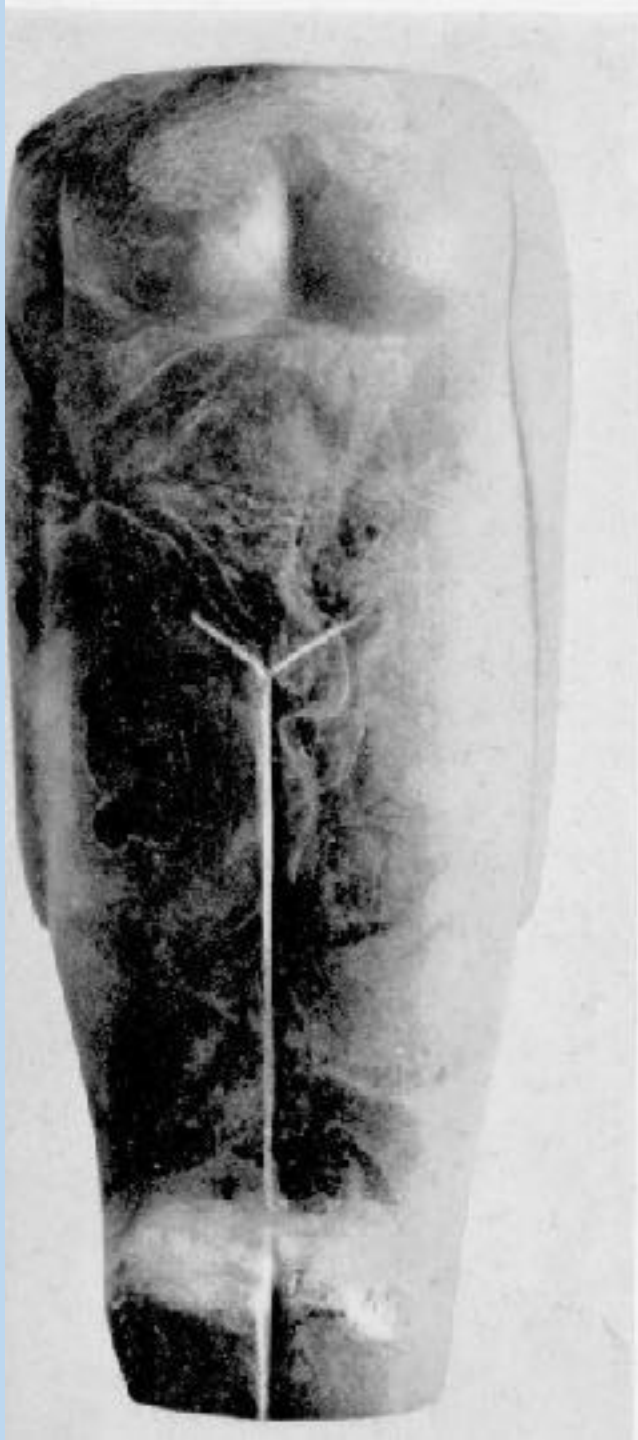

GÜNÜMÜZDE ALTIN ORAN
OLARAK BİLDİĞİMİZ ÖLÇÜLERE
YAKIN BİR YÜZ FİZYONOMİSİNE
SAHİPTİR TANRIÇA İNANNA'YI
TASVİR ETMİŐ OLABİLECEĞİ DE
BELİRTİLMİŐTİR ORANTILI YÜZ
HATLARI VE GÜLÜMSEME
TARZI NEDENİYLE URUK VEYA
WARKA MONA LİSA'SI OLA-
RAK DA TANIMLANMIŐTİR
AYRICA SÜMER MONA LİZA'SI
OLARAK DA BİLİNİR

SAVAŐ SIRASINDA BAĞDAT
MÜZESİ'NDEN KAŐIRILMASININ
ARDINDAN TEKRAR MÜZEYE GERİ
GELMİŐTİR (EYLÜL 2003)

GEÇ URUK/CEMDET NASR

URUK, AV STELİ , GEÇ URUK - CEMDET NASR

Koyun Başı

Kırmızı Kumtaşı

Y.:9; G.: 11.5, Uz.: 15.5cm

Mesopotamia

Uruk

E-anna Kutsal Alanı

III. Tabaka

Geç uruk Cemdēt Nasr

M.Ö. 3300—2900 Yak.

Berlin

Staatliche Müzesi

Gelişkin bir işçilik sergiliyor, Gerçekçi bir şekilde yapılmış Etkileyici bir tasvir. Baş doğal büyüğünde yapılmış. Eser, E-anna kutsal alanında diğer sunum eşyası ile birlikte bulunmuştur..

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Diz çökmüş veya dinlenen
hayvan tasvirleri

Uruk

III. Tabaka

Geç uruk/Cemdet Nasr

M.Ö.3300-2900

a) Bitümen, kireçtaşı ve

b) gümüş

Y.: 10,1; G.: 9,7 cm

Berlin

Staatliche Müzesi

Berlin

b) Kireçtaşı ve lapis lazuli, Y.:

2,6; G.: 5,2 cm

Staatliche Müzesi

Berlin

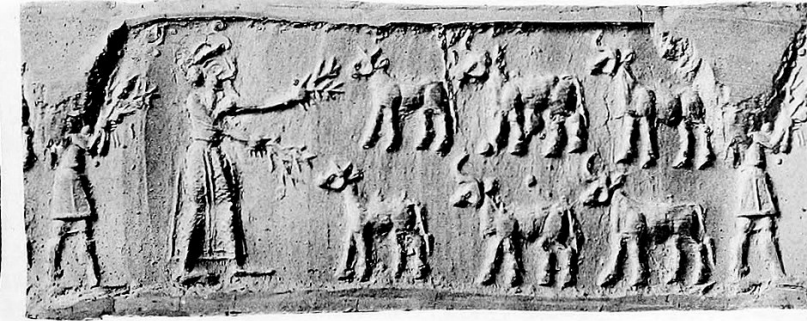
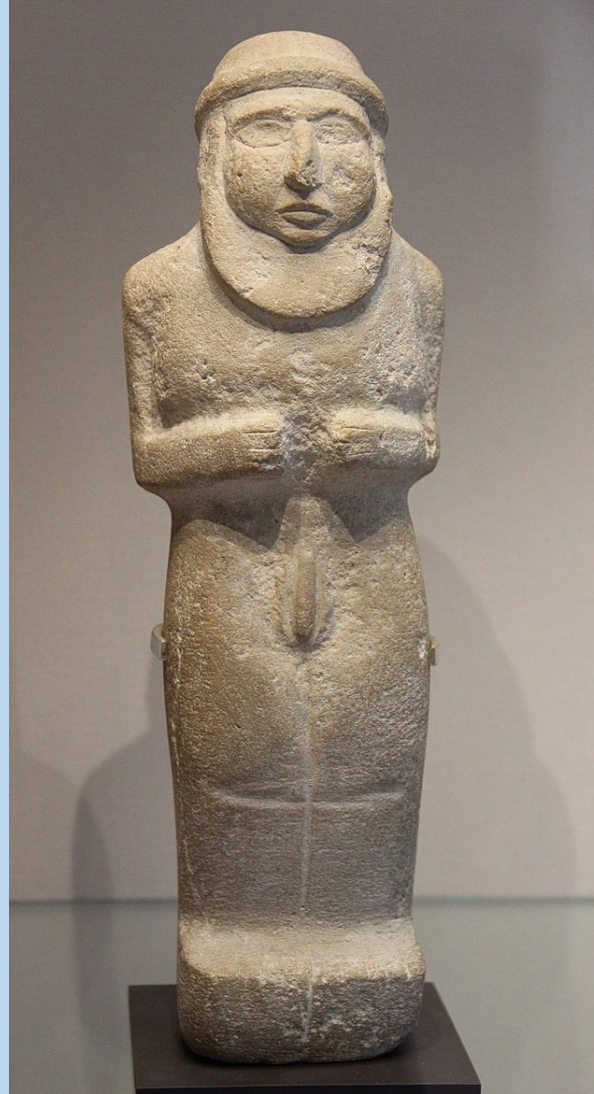
Uruk'ta III. Tabakada 240 ve 241 nolu odaların içinde ve dışında bulunan eserler Artistik ve estetik özellikler sergilerler. Aralarında çok sayıda koyun, keçi, sığır, Arslan, gazel, balık ve kuşa tasvirleri yer almaktadır. Figürler Tanrıça İnanna'ya adak sunumlarıdır. Onun bereketi için sunulmuşlar. Buldukları odaların tapınak için depo odası olarak kullanılmışlardır.

RAHİP KRAL

- *TASVİRLERDE KUTSAL HAYVANLARI BESLER
- *ASLANLARLA MÜCADELE EDER VEYA ONLARI AVLAR
- *YARDIMCILARI VE HİZMETKARLARI TASVİR EDİLMİŞ
- *ÖZEL BİR GİYİM ŞEKLİ VAR
- *BAZEN ÇIPLAK TASVİR EDİLİR
- *İNANNA'NIN TEMSİLCİSİ KONUMUNDADIR
- *DÖNEMİNİN EN ÇOK TASVİR EDİLEN KİŞİLİĞİDİR

Çıplak Bir Heykelinde
Takma Sakalı ve Başlığı
Dikkat Çekiyor
Kolları Önünde Kutsal
Jest Yapar Pozisyonda

Rahip/Kral
Sağda
Şeffaf
Ağ Desenli
Eteğiyle

Gebel Arak Hançeri'nin Kabzası'nda

RAHİP KRAL OLARAK
TANIMLANAN KİŞİNİN
TOPLUMSAL SÜREÇ İÇİNDEKİ
GELİŞİMİ URUK DÖNEMİNE
BAŞLAR KENTLEŞEN
YERLEŞİMLERDE ÜRÜN
KONTROLÜNÜ SAĞLAYAN
KENTİN HİYERARŞİK YAPISINI
KONTROL EDEN VE TANRIÇA
İLE İLİŞKİLERİ YÜRÜTEN
BİR ÜST KİŞİLİĞİ TASVİR
SANATINDAN ÇOK İYİ
BİLİYORUZ
BU DÖNEM İTİBARIYLA
BİR ÇOK TOPLUMSAL VE
DİNİ KONU SANATA
YANSITILMAYA BAŞLAMISHTIR
TASVİRDE GÖRDÜĞÜMÜZ
BAŞLIK TAKMA SAKAL ÇIPLAKLIK
VE ELLERLE GERÇEKLEŞTİRİLEN
KUTAL JESTLER SANATA YANSITILMIŞTIR

GEÇ URUK/CEMDET NASR ÇIPLAK RAHİP KRAL

İŞÇİLİKTE GÖRÜLEN BASİTLİK
İLERLEYEN AŞAMALARDA
GELİŞİM GÖSTERECEKTİR
DİKKAT ÇEKEN HUSUS
DAHA SONRA ERHANEDANLAR
ÇAĞI HEYKEL VE
KABARTMALARINDA
GÖRÜLECEK OLAN HAREKETSİZ
DURUŞ DAHA DOĞRUSU
RUHANİ POZ BU DÖNEMDE
BAŞLAMIŞ GİBİDİR
SÜMER SANATI DEDIĞİMİZ
ZAMAN BU SANATIN BAŞLANGIÇ
VE OLUŞUM AŞAMASINI
GEÇ URUK/CEMDET NASR
DÖNEMİNDEN İTİBAREN
DİKKATE ALMALIYIZ SÜMER
TASVİR SANATI EN GELİŞKİN
ÜRÜNLERİNİ III. UR ÇAĞINDA
VERECEKTİR DAHA SONRA BU
KAYNAK ÜSLUP VE SANAT ANLAYIŞI
DİĞERLERİ İÇİNDE ERİYECEKTİR

Geç Uruk-Cemdet Nasr Rahip Kral Heykeli

URUK / WARKA VAZOSU

DÖNEMİN DİĞER ÖNEMLİ BİR ESERİ, URUK/WARKA VAZOSU'DUR. YÜKSEKLİĞİ YAKLAŞIK 1 M. VAZO TAŞTAN YAPILMIŞ OLUP SİLİNDİRİK BİR GÖVDEYE SAHİPTİR. VAZO, DÖNEMİN SANATINI, DİNİ DÜŞÜNCESİNİ, SÜMER'İN MİTOLOJİK ANLAYIŞINI EN İYİ ŞEKİLDE YANSITIR.

BAĞDAT MÜZESİ'NDEDİR. VAZONUN DİNİ YAPILARDA KÜLT TÖRENLERİNDE KULLANILDIĞI ANLAŞILMAKTADIR. BU TÜR BİR VAZO VE BÖYLE BİR VAZO GEÇ URUK DÖNEMİ CEMDET NASR DÖNEMİ BAŞINDA KARŞIMIZA ÇIKAR. BU DÖNEMİN BAŞLICA TANRIÇASI OLAN İNANNA'NIN BİR KÜLT EŞYASI VEYA ONA SUNULAN BİR VAZO OLMALIDIR.

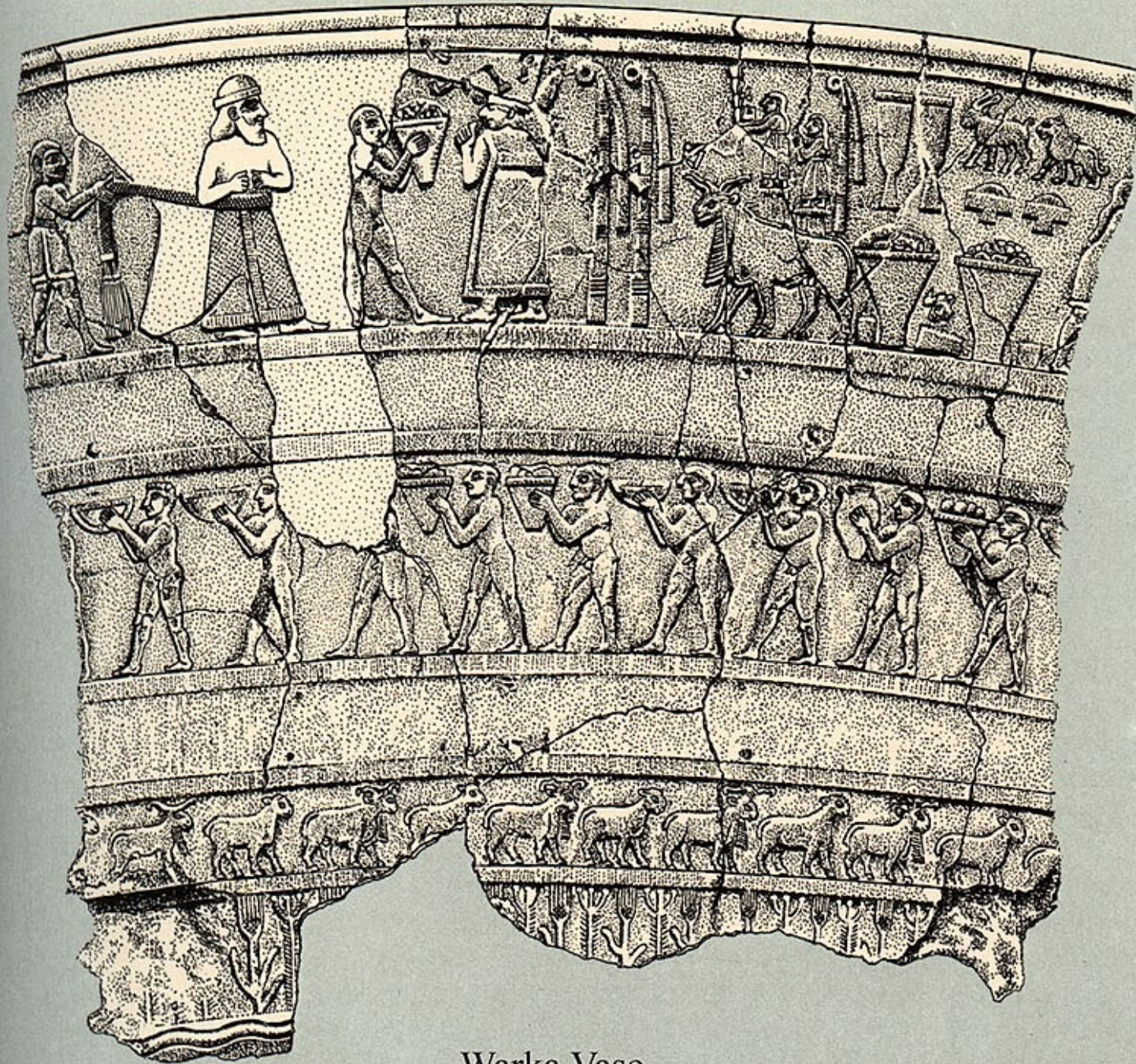
SUNUM YAPAN RAHİP/KRAL
ARKASINDA YARDIMCILARI
ÖNÜNDE TANRIÇA İNANNA
ARKASINDA TAPINAK DEPOSU
VEYA KUTSAL ALANI

HEDİYE GETİREN ÇIPLAK
RAHİPLER/GÖREVLİLER

EN ALTTA SU, BİTKİ
BUNLARIN HEMEN ÜSTÜNDE
HAYVANLAR YER ALIR

YÜKSEK BİR KAİDEYE SAHIPTİR

Warka Vase

**İNANNA
SAĞ ELİYLE
KUTSAL JEST YAPIYOR
BU DÖNEMDEN İTİBAREN
TAPINIMDA
KULLANILAN KUTSAL
JESTLERİ
GÖRMEYE BAŞLIYORUZ**

**TANRIÇA İNANNA'IN
SEMBOLÜ HALKALI
DEĞNEK
ARTIK TANRI VE
TANRIÇALARIN
BUNUN GİBİ KUTSAL
SEMBOLLERİ
OLACAK**

İNANNA'YA
BİR KÜFE ?
İÇİNDE ÜRÜNLERİ
SUNAN GÖREVLİ/RAHİP

RAHİP/KRAL'IN
İRİ KUŞAĞI

HEYKELLER (TANRIÇA ?)
ARKALARINDA HALKALI
DEĞNEK VAR
TANRIÇA İLE İLİŞKİLERİN
GÖSTERİR

URUK VAZOSUNUN
BENZERİ VAZOLAR

RİTONLAR
(HAYVAN BİÇİMLİ
KÜLT KAPLARI)

TAPINAĞA GETİRİLEN
ÜRÜNLER

**TAPINAK DEPOSUNDAN
DETAY**

**CEMDET NASR İLE BİRLİKTE TAPINAK KAVRAMININ
BAŞLADIĞINI GÖRÜYORUZ GEÇ URUK ÇAĞI'NIBÜYÜK
YAPILARI BİR TANRIÇA'YA AİT VE ONUN İÇİNDE YAŞADIĞI
KABUL EDİLEN DİNİ YAPILARA DÖNÜŞMÜŞTÜR**

**İNSANLAR
(RAHİPLER/GÖREVLİLER)
BİR ALTTAKİ
SU, BİTKİ VE HAYVAN
SIRALMASININ ÜSTÜNDE
YER ALMAKTADIR
BUNUN ÜSTÜNDEKİ
YÖNETİCİ VE TANRIÇA'NIN
YER ALDIĞI FRİZİN
OLUŞTURDUĞU SIRALAMA
SÜMER DÜNYASININ
OLUŞUMUNU
BİZE YANSITIR**

**ERKEK TASVİRLERİ SÜMER
FİZYONOMİSİNİN GENEL
ÖZELLİKLERİNE SAHIPTİRLER.
BİR SONRAKİ ERHANEDAN
DÖNEMİNDE SAKALSIZ
BAŞI TRAŞLI SÜMER
ERKEK TİPLERİNİ GÖRECEĞİZ.
AYRICA GEÇ URUK7CEMDET
NASR DÖNEMİNİN
SERAMİK TİPLERİNİ DE
GÖRÜYORUZ.
BU TASVİRSEL ÖZELLİKLER
DÖNEMİN ÖNEMLİ
YENİLİKLERİDİR.**

**EN ALTTAKİ TASVİR
FRİZİ İKİYE BÖLÜNEREK
SU, BİTKİ VE HAYVANLAR
YUKARIYA DOĞRU
SIRALANMIŞTIR.**

**Uruk
Vazosu
Cemdet
Nasr**

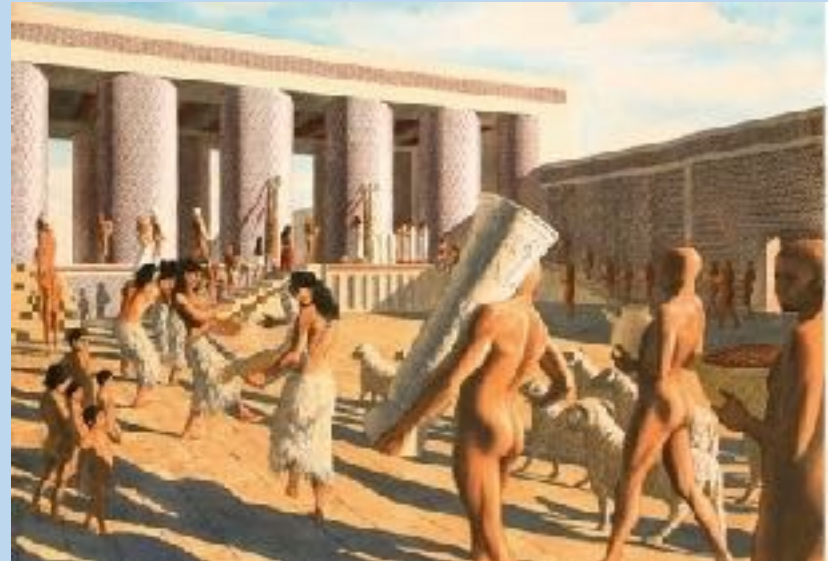

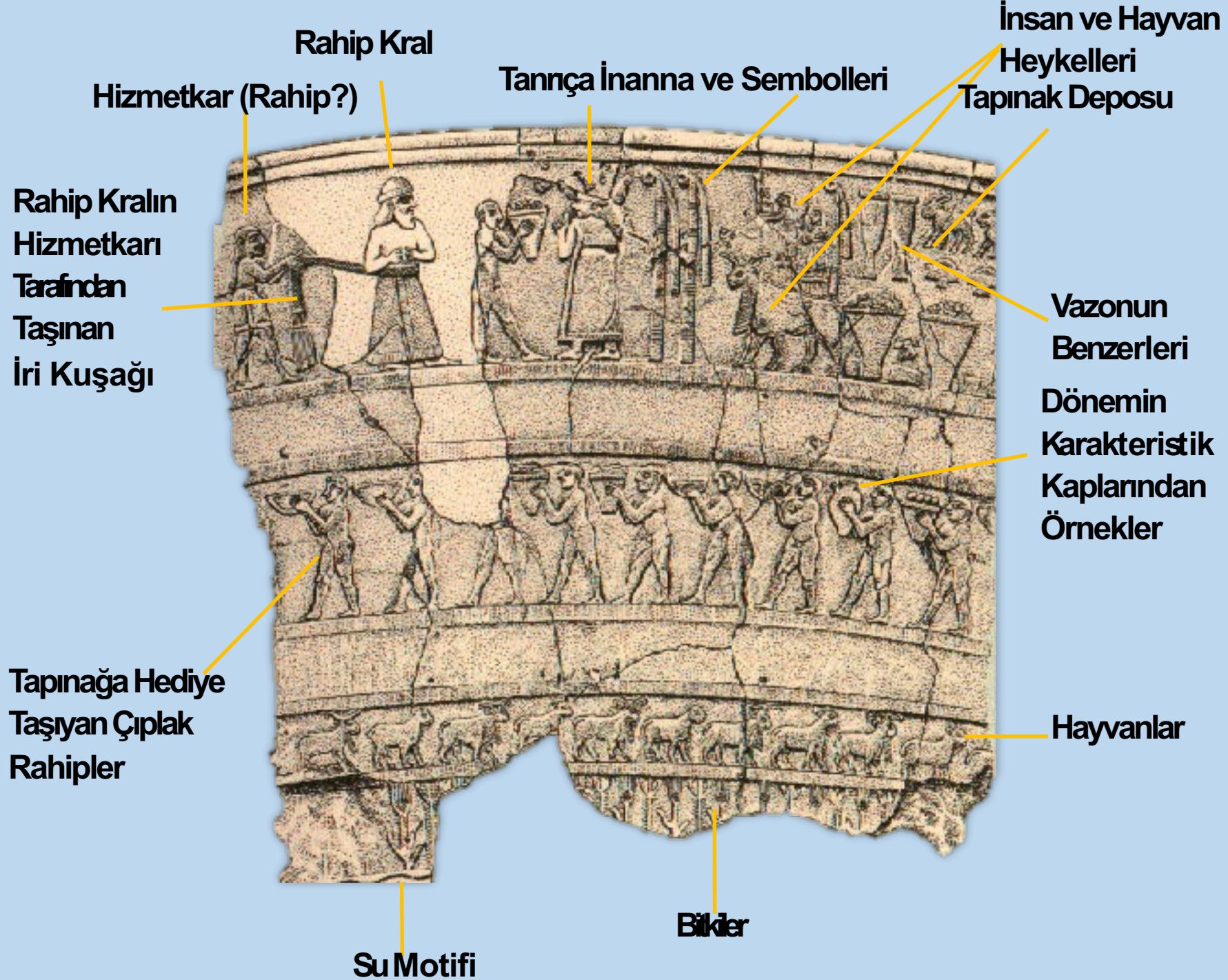

URUKMARKA VAZOSU

**SOLDABİLİNEN DURUMU
SAĞDA IRAK MÜZESİNİN
YAĞMALANMASINDA SONRA
MÜZEYE BIRAKILAN KIRIK
DURUMU**

**VAZO İLE İLGİLİ OLARAK
GÜNÜMÜZDEN
BİR SANATÇININ YORUMU**

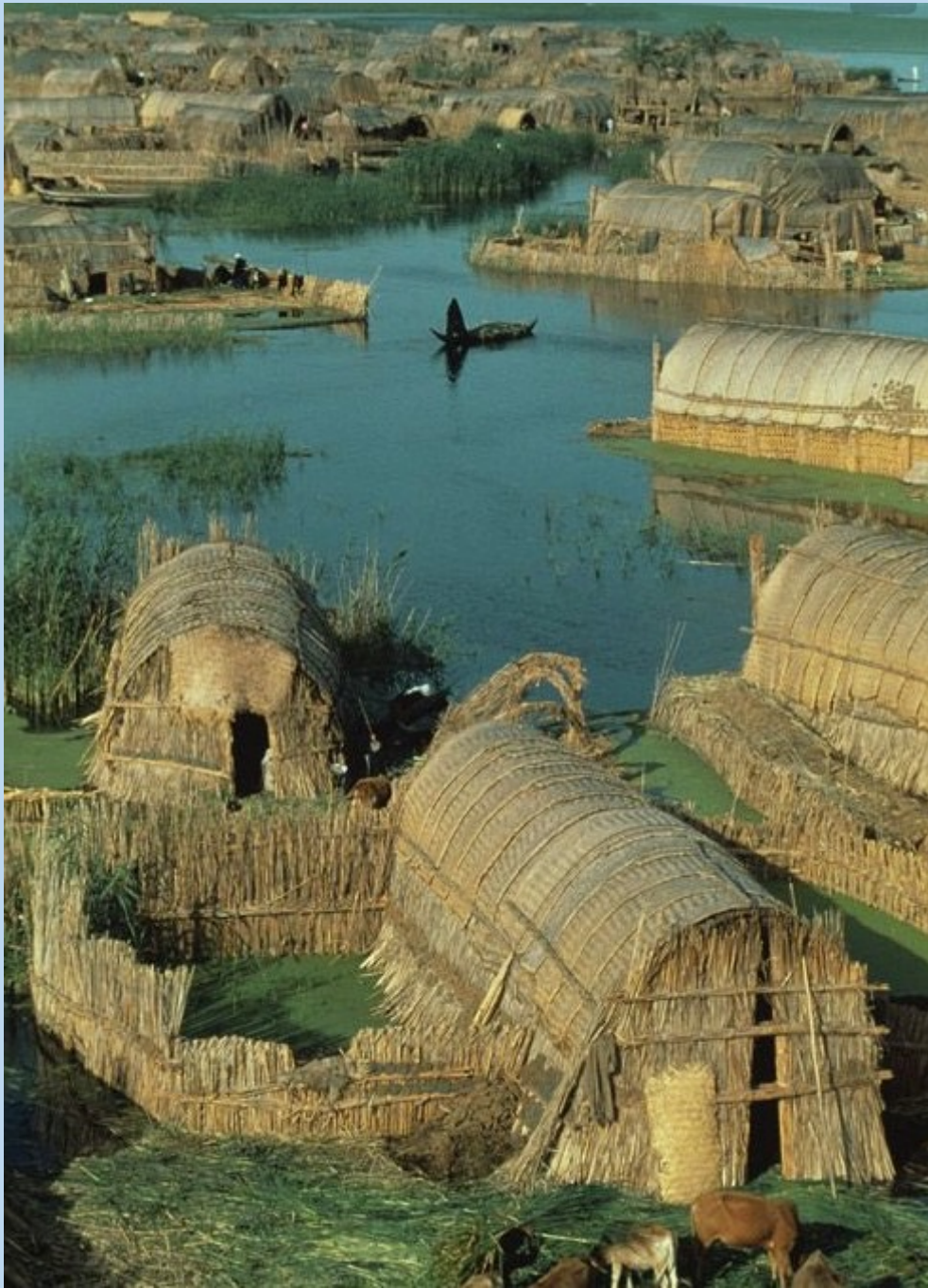

GEÇURUK-CEMDETNASRDÖNEMİTAŞADAKTEKNEŞİ

LAGAŞ' TA BİR ZARİFE

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

